

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขนส่ง เก็บรักษา
เคลื่อนย้าย และกำจัดหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ----- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความ
ปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ อธิบดี
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขนส่ง เก็บ
รักษา เคลื่อนย้าย และกำจัดหีบห่อ ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับการขนส่งเคลื่อนย้ายสารเคมีอันตราย
ดังต่อไปนี้

(๑) ป้องกันฝุ่น พุ่ม ไอ ละออง เส้นใย และการกระเด็นของสารเคมีอันตราย
มิให้เป็นอันตรายต่อลูกจ้าง

(๒) การขนถ่ายด้วยท่อหรือราง ต้องมีโครงสร้างที่ป้องกันการกระเด็น หก/ล้น
รั่วไหล ตกหล่น

(๓) ก่อนที่นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับการขนส่งเคลื่อนย้ายสารเคมี
อันตรายให้นายจ้างตรวจสอบยานพาหนะให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยฝึกซ้อมให้ลูกจ้างรู้วิธีการ
แก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องจัดให้มีการฝึกซ้อมเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
พร้อมทั้งจัดให้มีคู่มือหรือข้อปฏิบัติในการแก้ไขปัญหากรณีฉุกเฉินเป็นภาษาไทยเก็บไว้ในยาน
พาหนะ พร้อมทั้งจะใช้ได้ทันที

(๔) ต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือที่มีคุณสมบัติสามารถดับเพลิงจาก
สารเคมีอันตราย และจัดให้มีหน้ากากป้องกันสารเคมีอันตรายหรือเครื่องช่วยหายใจ ติดประจำ
ไว้ในยานพาหนะที่บรรทุกสารเคมีอันตรายพร้อมที่จะใช้งานได้ทันที

(๕) หีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายขณะบรรทุกต้องยึด
แน่นกับฐานรองรับและยานพาหนะเพื่อมิให้เคลื่อนหรือลอยตัวได้ ฐานรองรับและยานพาหนะต้อง
มีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอที่จะรับน้ำหนักของหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มรวมกับน้ำ
หนักของสารเคมีอันตรายในอัตราสูงสุดไม่เกินน้ำหนักที่จะบรรทุกได้

(๖) ห้ามบรรทุกสารเคมีอันตรายที่อาจเกิดปฏิกิริยาต่อกันไว้มารวมกันเว้นแต่มี
มาตรการที่ปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับท่อส่งสารเคมีอันตราย ดังต่อไปนี้

(๑) ท่อและข้อต่อที่ใช้ต้องไม่รั่ว ผุกร่อน หรือชำรุด

(๒) ต้องติดตั้งหรือวางในลักษณะที่ไม่ทำให้เกิดการชำรุด เสียหาย และมีการ

ป้องกันการชน การกระแทกจากยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใด

(๓) หากฝังใต้พื้นดิน ต้องป้องกันการเสียหายเนื่องจากยานพาหนะหรือสิ่งอื่นใด และมีเครื่องหมายแสดงตำแหน่งของท่อที่ฝังอยู่เป็นระยะตลอดแนวให้เห็นได้โดยชัดเจน

(๔) ท่อส่งสารเคมีอันตรายต่างชนิดกัน ต้องใช้สีต่างกัน หรือทำเครื่องหมาย

แสดงความแตกต่างให้ชัดเจน

(๕) หากผิวภายนอกท่อมีความร้อน ต้องมีฉนวนหุ้มโดยรอบ

(๖) สารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟหรือระเบิดได้ต้องวางท่อส่งให้อยู่ห่างจากแหล่งความร้อน หรือแหล่งกำเนิดไฟฟ้า และให้ต่อสายดินที่ท่อนั้น

ข้อ ๓ ให้นายจ้างจัดสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย ดังต่อไปนี้

(๑) มีระยะห่างจากบริเวณที่ลูกจ้างทำงานไม่น้อยกว่าแปดเมตร

(๒) ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟที่สามารถทนไฟได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง และต้องให้อยู่ในสภาพที่ไม่ชำรุด ผุ กร่อน ถ้าเป็นสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟหรือระเบิดได้ สถานที่เก็บรักษาต้องเป็นวัสดุที่สามารถทนไฟได้ไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง

(๓) พื้นต้องเรียบไม่ขรุขระ เปียก ลื่น และสามารถรับน้ำหนักได้

(๔) ให้จัดทำเขื่อน กำแพง ทึบหนบ ผังหรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อป้องกันมิให้สารเคมีอันตรายรั่วไหลออกมาภายนอก และมีวางระบายน้ำสารเคมีอันตรายที่รั่วไหลไปยังที่ปลอดภัย เพื่อไม่ให้เกิดการสะสมตกค้างโดยวางระบายน้ำต้องแยกจากระบบระบายน้ำ

(๕) ภายในสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย ต้องสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากเชื้อเพลิง เศษขยะ วัชพืช

(๖) ต้องจัดให้มีการระบายอากาศ เพื่อระบายความร้อนที่เกิดขึ้นและ/หรือระบบกำจัดการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในอากาศ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้างที่ปฏิบัติงาน

(๗) สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตรายต้องมีลักษณะปิดมิดชิดมีทางเข้าออกไม่น้อยกว่า ๒ ทาง ประตูต้องเป็นชนิดที่เปิดออกภายนอก และปิดประตูตลอดเวลาที่ไม่มีการปฏิบัติงาน ทางเดินภายในและภายนอก ต้องกว้างพอที่จะนำเอาเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับดับเพลิงมาใช้ได้อย่างสะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง และต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดเวลา

(๘) สถานที่เก็บสารเคมีอันตรายที่อยู่นอกอาคาร ต้องจัดทำรั้วล้อมรอบสูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร และต้องไม่ชำรุด ผุ กร่อน

ข้อ ๔ ให้นายจ้างเก็บรักษาสารเคมีอันตรายที่อาจเกิดปฏิกิริยาต่อกันแยกไว้ ไม่ปะปนกัน

ในกรณีเป็นสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟ หรือระเบิดได้ห้ามเก็บรักษาไว้

สำนักงาน ปะปนกับสารเคมีอันตรายอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ให้นายจ้างจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงชนิดที่สามารถดับเพลิงจากสารเคมีอันตรายที่เก็บรักษาไว้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖ ให้นายจ้างป้องกันสาเหตุที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัยในบริเวณสถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย เช่น ประกายไฟ เปลวไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า การเสียดสี ท่อร้อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับหีบห่อภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ไม่ชำรุด ผุ กร่อน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ต้องเป็นชนิดที่เคลื่อนย้ายได้ด้วยความปลอดภัย หากมีการเคลื่อนย้ายหรือขนส่ง

(๓) ห้ามบรรจุสารเคมีอันตรายเกินพิกัดที่กำหนดไว้สำหรับภาชนะนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) หากปรากฏรอยรั่ว รอยกัดกร่อน รอยบุบ รอยบวม สีกกร่อน หรือถูกไฟ

ไหม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ห้ามใช้จนกว่าจะได้มีการซ่อม และทดสอบว่ามีความปลอดภัยในการใช้งาน

(๕) กรณีมีความดันอยู่ภายใน ต้องมีอุปกรณ์นิรภัย เพื่อระบายความดันให้อยู่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในระดับที่ปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) ต้องทำการตรวจสอบ และซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัยไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง

(๗) การบรรจุสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟ หรือระเบิดได้ต้องห่างจาก

แหล่งความร้อนไม่น้อยกว่า ๘ เมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) หากสารเคมีอันตรายที่บรรจุอยู่ในภาชนะทำให้ผิวภายนอกของภาชนะมีความร้อนต้องมีฉนวนหุ้มโดยรอบภาชนะนั้น

(๙) สิ่งที่ทำมาเย็บติดหรือต่อ ต้องไม่ทำให้หีบห่อ ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้ม

สารเคมี อันตราย รั่ว ชำรุด เสียหาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑๐) การต่อท่อหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ากับภาชนะ หากมีลิ้นปิดเปิดต้องจัดให้ลิ้นปิดเปิดอยู่ใกล้กับผู้ปฏิบัติงาน

(๑๑) กรณีเก็บไว้ใต้ดิน ต้องมีการป้องกันการเสียหายอันอาจเกิดจาก

ยานพาหนะ มีเครื่องหมายแสดงตำแหน่งจัดเก็บให้เห็นชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๘ หากพบว่ามีสารเคมีอันตรายรั่วไหล หรือคาดว่าจะรั่วไหลออกจากหีบห่อภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้ม ต้องแยกเก็บหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตรายที่รั่วไหลหรือคาดว่าจะรั่วไหลนั้นไว้ต่างหากในที่ที่ปลอดภัยและทำความสะอาดสิ่งที่รั่วไหลโดยเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๙ ให้นายจ้างจัดเก็บสารเคมีอันตรายโดยไม่ทำให้หีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือ
วัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย ชำรุดหรือพังทลาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีสารเคมีอันตรายที่มีคุณสมบัติไวไฟหรือระเบิดได้ให้จัดเก็บไว้ในชั้นแรก
ที่ไม่ใช้ชั้นใต้ดินของสถานที่เก็บรักษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างป้องกันไม่ให้นายพาหนะหรือสิ่งอื่นใดชนกระแทกหีบห่อ
ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มที่มีสารเคมีอันตรายบรรจุอยู่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑ ให้นายจ้างควบคุมดูแลมิให้หีบห่อ ภาชนะบรรจุหรือวัสดุห่อหุ้มที่มีสาร
เคมีอันตรายบรรจุอยู่เปิดทิ้งไว้ในสถานที่ทำงาน เว้นแต่เพื่อการตรวจสอบหรือใช้ประโยชน์ โดย
ต้องป้องกันให้ปลอดภัย เมื่อเลิกใช้ในแต่ละวันโดยต้องปิดฝาให้มิดชิด และนำไปเก็บในสถานที่
เก็บรักษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับหีบห่อ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมี
อันตรายที่ไม่ต้องการใช้ หรือจะกำจัด ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เก็บรวบรวมไว้ในภาชนะ หรือในที่ที่ปลอดภัยนอกบริเวณที่ลูกจ้างทำงาน

ทุกวัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ให้กำจัดโดยวิธีที่ปลอดภัย เช่น การเผา การฝัง หรือการใช้สารเคมีเพื่อให้มี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ห้ามใช้บรรจุสิ่งของอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับขนส่ง เก็บรักษา เคลื่อนย้ายและกำจัด
หีบห่อภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย ที่มีได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ให้นายจ้าง
ปฏิบัติตามคู่มือหรือคำแนะนำของผู้ผลิต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิทธิ ไชยทองพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นักบริหาร ๙ รักษาการแทน

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

[รก.๒๕๓๕/๑๑๓/๒พ/๙ กันยายน ๒๕๓๕]

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จารุวรรณ/แก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

